

hodnutí neb aspoň vyvolán byl jistý duševní stav, hovící cili, pachatelem sledovanému. Podnět, z jakého obžalovaný jednal, je pro kvalifikaci činu a otázku úmyslu bez právního významu, takže ani pohnutka bezzávadná neopravňovala obžalovaného, by ji uplatňoval způsobem závadným a bezprávným. Obžalovaného nemůže proto ospravedlniti, že svými slovy chtěl jen docíliti toho, by chránil obec před dalšími přírážkami. Zákon neoznačuje blíže způsob, jakým popuzování může se dít; lze tudíž jako prostředku k popuzování použití všelikého způsobu, jako pouhé promluvy, podnětu, návrhu a tomu podobné, jen když prostředek ten jest objektivně způsobilý vzbuditi u jiných osob rozhodnutí, by vykonaly jakýkoliv buď násilný nebo nepřátelský čin proti osobě třetí. Tuto způsobilost a vědomí obžalovaného o této způsobilosti vykazuje stíhaný projev v plné míře vzhledem k okolnostem případu a vzhledem k nezastřenosti a jednoznačnosti projevu samého. Prohlašovali-li někteří posluchači řeč obžalovaného za bezvýznamné fráse (rozsudek to nezjišťuje), je to nerozhodno, poněvadž otázku způsobilosti popuzování nelze řešiti jen s jednostranného hlediska jednotlivých posluchačů, nýbrž dlužno vždy uvážiti, zda projev byl jako takový sám o sobě způsobilým a tuto způsobilost bylo by vyloučiti jen tenkrát, kdyby bylo možno říci, že projev nemohl za žádných okolností působiti na jiné ve smyslu protizákonném. Že jednání obžalovaného bylo způsobilé, ohroziti obecný mír v republice, totiž ono klidné a smírné soužití všeho občanstva přes rozpory podmíněné růzností názorů a zájmů rázu politického a národnostního, netřeba blíže doličovati, vezme-li se zřetel na horkou národnostní půdu v místě činu, nehledě k tomu, že podle zákona již každá jednotlivá ze skutkových podstat v §u 14 zák. na ochr. rep. vypočtených ohrožuje obecný mír. Ani kritisování administrativního opatření nesmí vybočovati z mezí přípustných a nesmí se dít způsobem opodstatňujícím skutkovou podstatu popuzování ve smyslu §u 14 zákona.

Čís. 2320.

S hlediska §u 187 tr. zák. nezáleží na tom, jakým způsobem dostaly se pŕtahy o trestném činu a pachateli na vědomí soudu nebo jiné vrchnosti; stačí (k vyloučení beztrestnosti) ústní hlášení soudci nebo orgánu veřejné správy.

(Rozh. ze dne 18. března 1926, Zm II 12/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 3. prosince 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §u 181, 182 tr. zák.

D ů v o d y:

Rozsudek první stolice popírá včasnost dobrovolné a úplné náhrady škody z důvodu, že zpronevěra obžalovaným spáchaná byla okresnímu

soudci P-ovi služebně hlášena a tím oznámení o zpronevěře soudu učiněno již 2. července 1925, kdežto náprava škody stala se ve dnech 4., 6. a 10. července 1925. Zmateční stížnost napadá tento výrok námitkou, že se soud jako úřad dozví o trestném činu teprve tehdy, když dotyčné oznámení došlo do soudní podatelny a že jest pro otázku beztrestnosti bez významu vědomost, které nabyl o trestném činu jiným způsobem některý referent neb i přednosta soudu. Námitka jest pochybená. Zákon neposkytuje opory pro výklad stížností hájený. Předpis Šu 187 tr. zák. neurčuje dobu, rozhodnou pro beztrestnost zpronevěry následkem účinné lítosti, okamžikem, kdy bylo provinění pachatelovo soudu nebo jiné vrchnosti oznámeno, nýbrž okamžikem, kdy se soud nebo jiná vrchnost o provinění pachatelově dozví. Zákon nerozeznává, jakým způsobem dostaly se pŕtahy, poukazující k tomu, že určitá osoba dopustila se některého z trestných činů v Šu 187 tr. zák. uvedených, na vědomí soudu nebo jiné vrchnosti, nerozlišuje, z jakého pramene zvěst ta prýští, a pokládá jediné za rozhodné, že a zda pachatel napravil z účinné lítosti škodu dříve, než se o dotyčném provinění dozvěděl soud nebo jiná vrchnost, t. j. některá z oněch fysických osob, jimž jako soudcům, nebo jinakým orgánům veřejné správy jest uloženo, by s hlediska zachování veřejného řádu dbaly o bezpečnost majetku stiháním majetkových deliktů. Okamžik, do kterého jest možnou náprava škody s účinkem beztrestnosti pachatele, kryje se zřejmě s okamžikem, od kterého jsou soud nebo jiná vrchnost povinny zavést vyšetřování (vyhledávání, pátrání) proti určitému pachateli. Tato povinnost nastane pro okresní soudy, jimž byl soud, u něhož byl okresní soudce P. ustanoven, podle §§ 89, 447 tr. ř. tím, že se soud dozví o trestném činu, t. j. vzhledem na § 84 tr. ř. tím, že soud sám postřehne trestný čin aneb odjinud o něm nabude vědomosti. Proto nezáleží na tom, zda se provinění pachatelovo dostalo k vědomosti okresního soudce P-a toliko (úředním) hlášením jiného zřizence téhož soudu, aniž bylo o tom téhož dne podáno soudu i písemné oznámení prostřednictvím podatelny. Rozhodným jest, že se z onoho hlášení dozvěděl o provinění obžalovaného v osobě okresního soudce P-a, jenž tehdy zastupoval přednostu soudu, okresní soud v M., jemuž náleželo oznámiti trestný čin státnímu zástupci a současně zavést ihned proti obžalovanému přípravné vyhledávání. Stížnost přehlíží ve své námitce, že podatelna není jediným orgánem, jimž se soud stýká s obecnstvem a že protokoly sepsané o tom, co některá strana přednesla soudu ústně, dodávají se přímo, aniž se vůbec dostanou do podatelny, příslušnému oddělení soudu (§ 90 j. ř.). Názor stížností hájený vedl by k nemožnému důsledku, že by se pachatel mohl nápravou škody státi beztrestným, i kdyby bylo již jeho provinění trestnímu soudci protokolárně oznámeno a na základě protokolárního oznámení tímto soudcem proti pachateli trestní řízení zavedeno. Nálezací soud řídil se tedy správným výkladem zákona, maje za to, že soud dozvěděl se o provinění obžalovaného již tím, že byla jeho zpronevěra okresnímu soudci P-ovi úředně hlášena a že pozdější náprava škody neměla účinku v Šu 187 tr. zák. stanoveného, byť se stala ve lhůtě přednostou soudu určené. Na další námitku stížností, že se přednosta soudu sám nepo-

važoval za soud ve smyslu Šu 187 tr. zák., netřeba odpovědět, neboť námitka vychází ze skutečnosti v rozsudku první stolice nezjištěné, že přednostu soudu chtěl obžalovanému, určiv mu k náhradě škody lhůtu do 10. července 1925, poskytnouti možnost, by dosáhl včasným nahrazením škody beztrestnosti.

Čís. 2321.

Pojem »smilstva« (§ 129 I. b) tr. zák.) není omezen na soulož a jí podobné úkony; spadá sem každé pohlavní zneužití těla, sloužící smyslnosti a chlípným chťičům (na př. vzájemná onanie).

(Rozh. ze dne 19. března 1926, Zm II 518/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 17. srpna 1925, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem smilstva proti přírodě podle Šu 129 I písm. b) tr. zák.

Důvody:

Dovolávajíc se jediného důvodu zmatečnosti čís. 10 Šu 281 tr. ř., namítá zmateční stížnost, že rozsudkem zjištěné jednání stěžovatelovo a druhého obžalovaného Rudolfa T-a, vzájemná onanie, nezakládá skutkové podstaty zločinu podle Šu 129 I b) tr. zák., kterou v něm spatřuje napadený rozsudek, nýbrž že je bylo jako pouhé smilné jednání lehkého rázu podřaditi jen skutkové podstatě přestupku podle Šu 516 tr. zák. Vývody zmateční stížnosti vyžadují přes svoji poměrnou rozsáhlost řešení jediné právní otázky, zda jest zákonný pojem »smilstva« vůbec a pro obor skutkové podstaty zločinu podle Šu 129 I b) tr. zák. zvlášť omezen pouze na soulož a úkony souloži podobné. Zmateční stížnost snaží se řadou úvah, zejména citáty ze svatého písma, dále z historického vývoje onoho zákonného předpisu, jakož i srovnáním trestní sazby Šu 130 tr. zák. s mírnějšími sazbami Šu 131 a Šu 516 tr. zák. dovoditi, že onu právní otázku dlužno zodpovědět kladně. Než s tímto právním hlediskem zmateční stížnosti nelze souhlasiti přes to, že je hlásá i část nauky, již se také stížnost dovolává, a že z něho dříve, ač ostatně ani tu ne důsledně, vycházela i judikatura býv. zrušovacího soudu vídeňského. Otázku dlužno naopak zodpovědět záporně a trvati na právním názoru, došedším výrazu i v novější judikatuře, podle něhož onen pojem zákonný zahrnuje v sobě kromě soulože a úkonů jí podobných také každé zneužití těla osoby téhož pohlaví, sloužící chlípným chťičům, směřující a zároveň způsobilé ke vzbuzení neb ukojení chťičů těch. V Šu 129 I b) tr. zák. pojem »smilstva« sice určen není, vychází však na jevo ze srovnání jeho s předchozím Šem 128 tr. zák. Podle tohoto předpisu dopouští se zločinu zprznění, kdo osob tamtéž uvedených zneužije k ukojení chlípných chťičů jiným způsobem nežli tím, který jest uveden v Šu 127 tr. zák., tudíž j i n a k n e ž (mimomanželskou) s o u-